

Veiligheid bij gebruik van bijlen, zagen en messen

Regelmatig zul je werken met bijlen en zagen, bijvoorbeeld op kamp, bij outdoorcooking of bij het voorbereiden van een kampvuur. Voor deze activiteiten zijn bijlen, zagen en messen onmisbare gereedschappen, maar dan moeten ze wel op de juiste manier gebruikt en onderhouden worden. Veilig werken met een bijl of zaag is alleen mogelijk als je weet hoe je met dit gereedschap omgaat. Goed gereedschap kan veranderen in een dodelijk wapen als het onkundig of onvoorzichtig gebruikt wordt.

Waar let je op

- Het materiaal is in orde en goed onderhouden.
- bijlen en zagen die niet worden gebruikt slingeren niet rond in het gebouw en worden zo opgeslagen dat niet iedereen erbij kan.
- De bijlsnede of het zaagblad is afgeschermd tijdens transport
- Controleer voordat je een bijl gebruikt of de kop goed vastzit.
- Zagen en bijlen zijn scherp. Een botte bijl schampt gemakkelijk af en is vaak nog wel zo scherp dat je jezelf er flink mee kunt verwonden.
- Iedereen die gaat hakken of zagen heeft een instructie gehad.
- Voor het kleine hakwerk, zoals het op maat maken van stookhout en het opscheren van stammetjes (zijtakken afhakken), is een handbijl voldoende.
- Gebruik voor het grove hakwerk een $\frac{3}{4}$ bijl (aks).
- Gebruik een bijl die past bij je eigen lichaamslengte. Als je de bijl met een gestrekte arm bij de kop vasthoudt en de steel reikt tot in je oksel, dan is de lengte goed. Bij gebruik van een langere bijl is de kans op misslaan groter.
- Er is voldoende vrije ruimte rond de werkplek: een veiligheidszone van tenminste twee bijlengten, waarin niets of niemand achter of voor je zit.
- Bij zagen en bijlen die niet gebruikt worden, zijn de snedes afgeschermd.
- Een motorkettingzaag wordt alleen gebruikt door personen die bekwaam zijn (over een certificaat beschikken) en de juiste veiligheidskleding aan hebben.
- Er zijn afspraken gemaakt over het gebruik van zakmessen.
- Tijdens het werken met bijl en zaag is een EHBO-trommel voorhanden.
- Gegevens van de dienstdoende arts of huisartsenpost zijn voorhanden.

Wat vertel je jeugdleden:

- Geef instructie hakken/zagen aan de jeugdleden.
- Maak afspraken in je groep of en zo ja vanaf welke leeftijd je zakmessen toestaat.
- Spreek kinderen aan op hun gedrag bij het niet verantwoord gebruiken van (zak)messen. **Tip:** Geef kinderen die hebben geleerd om een zakmes te gebruiken een 'lintje'. Dit kan bijvoorbeeld een rood (vriendschaps)bandje zijn dat je vastmaakt om de pols. Gaan ze niet goed met een mes om? Dan knip je het bandje door. Het kind moet dan opnieuw laten zien dat het goed met een mes kan omgaan.

risico-inventarisatie

VOOR MIJ
JONGNL

De wet

De wet stelt geen specifieke eisen aan het werken met bijlen en handzagen. Werk je beroepsmatig met deze gereedschappen, dan is de Arbowet van toepassing. Ook als vrijwilligersorganisatie moet je er voor zorgen dat je gereedschap in orde is. Gebruik het gereedschap waarvoor het bedoeld is en neem de nodige veiligheidsmaatregelen bij het gebruik ervan.

Het kan zijn dat voor het voorhanden hebben en gebruik van bepaald gereedschap, zoals messen, de Wet wapens en munitie van toepassing is. Een mes valt o.a. onder de wapenwet als het lemmet meer dan één snijkant heeft of de lengte in opgevouwen toestand langer is dan 28 cm. Stiletto's, valmessen en vlindermessen vallen onder de wapenwet en zijn verboden.

Meer informatie

- Wet wapens en munitie – www.wetten.overheid.nl
- Informatieblad bijlen, informatieblad zagen van Robert Aarts outdoor specialist JongNL Limburg.